

Наталія Аксьонова,

наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК ЯК СУБ'ЄКТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ЗАДОВОЛЕННІ СУСПІЛЬНО-ДЕРЖАВНИХ ЗАПИТІВ

У статті наголошується на участі бібліотек у суспільних перетвореннях та забезпеченні прав і свобод людини, що сприяє консолідації суспільства, дотриманню європейських цінностей, інтеграції у європейське співтовариство, що, у свою чергу, впливає на підвищення якості життя за допомогою рівного та вільного доступу до інформації, знань та культурного надбання бібліотек. Подається визначення стратегічних комунікацій, перелік інформаційних сфер, що є змістовою складовою стратегічних комунікацій, у яких реалізується державна політика.

Звернено увагу на те, що бібліотека належить до системи стратегічних комунікацій і як її суб'єкт виконує роль інформаційного супроводу між владними структурами й суспільством, таким чином створюючи умови для соціальної комунікації та участі громадян у різних державних процесах.

Зазначається, що одним із пріоритетних напрямів розвитку партнерства між суб'єктами є налагодження ефективної комунікації між бібліотечною спільнотою, органами державної влади та місцевого самоврядування заради просування спільних цінностей та досягнення стратегічних результатів.

Ключові слова: бібліотека, інформаційна сфера, інформаційно-комунікаційний простір, інформаційно-аналітичні структури, НБУВ, стратегічні комунікації, суб'єкт.

Розвиток демократичного громадянського суспільства неможливий без участі в ньому сучасних бібліотек, які мають потужні наукові, культурно-освітні інформаційні ресурси, створюють умови для рівного доступу до баз знань, виконують інформаційно-аналітичний супровід державно-суспільних трансформацій.

Дієвим і комплексним інструментарієм державного управління в умовах глобалізації інформаційно-комунікаційного простору, впливу інформаційних війн є система стратегічних комунікацій, яка полягає

в об'єднанні всіх внутрішніх ресурсів держави, суб'єктів інформаційної сфери для формування та реалізації державної інформаційної політики з метою національної безпеки.

За роки незалежності Української держави та входження в глобальний інформаційний простір бібліотеки пройшли істотні випробування (перформатування, матеріально-технічні проблеми тощо). У своїх наукових працях В. Горовий дослідив суспільні трансформації, які потребували реформ в інформаційно-комунікативній діяльності наукових бібліотек, спрогнозував необхідність удосконалення традиційних форм обслуговування, переорієнтації на задоволення потреб користувачів електронною інформацією, розширення функцій та створення інформаційно-аналітичних центрів у складі наукових бібліотек, які «поступово набували значення базових центрів у системі розвитку інформаційних обмінів нового суспільства» [1].

Питання щодо взаємодії та взаємовпливу стратегічних комунікацій в інформаційному середовищі між окремими суб'єктами; аналізу передумов їх становлення; експертних оцінок ефективних стратегій розвитку комунікацій розглядали у своїх працях О. Кушнір [6], Т. Сивак [2] та В. Ліпкан [7]. Дослідження ролі інформаційно-аналітичних структур в інформаційному просторі, участь бібліотек у політичній комунікації, особливості прийняття управлінських рішень на основі використання бібліотечно-інформаційних ресурсів висвітлювалися в працях Т. Гранчак [9], Л. Чуприни [5], О. Симоненко [9]; питання організації бібліотечного моніторингу інформаційних впливів, використання ефективних механізмів інформаційного обміну між владою та населенням – у працях О. Желай [13, 14]; вивчення питань соціального партнерства між державними установами й громадами, стратегічні шляхи розвитку бібліотек – у працях О. Воскобойнікової-Гузєвої [10]; комунікаційну складову представництва бібліотек у соціальних медіа досліджувала В. Струнгар [12].

Для різних сфер діяльності стратегічні комунікації мають своє визначення й розглядаються як системна комунікація довготривалих взаємозв'язків і відносин між органами влади та суспільством, між державами, громадянами кількох держав. Однак в умовах, у яких перебуває Україна, стратегічні комунікації мають значення «саме в контексті забезпечення національної безпеки, формування національної ідеї та об'єднання навколо неї громадян України, а також вироблення єдиного підходу до формування національних інтересів, які водночас необхідно розглядати як найбільш сучасну та перспективну форму дій в інформаційному просторі» [2].

Термін «стратегічні комунікації» було започатковано оборонним відомством США на початку XXI ст. Він визначається як «зосереджені зусилля уряду щодо розуміння та залучення ключових аудиторій для створення, зміцнення або збереження умов, сприятливих для просування інтересів, політики та цілей уряду Сполучених Штатів Америки через реалізацію координаційних програм, планів, тем, ключових меседжів і продуктів, синхронізованих з діями всіх інструментів державної влади» [3].

Зміст американського визначення стратегічних комунікацій стосується вироблення політики поєднання всіх інформаційних спроможностей держави для послідовної інформаційної діяльності (стосується всього, що дає змогу керувати дипломатією, інформацією, збройними силами та економікою).

У новій редакції Воєнної доктрини України, правовою основою якої є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, а також міжнародні договори України, «стратегічні комунікації» трактуються як скоординоване та належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних і психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави. Також у ст. 41 Доктрини акцентується на тому, що «забезпечення інформаційної складової воєнної безпеки України здійснюватиметься шляхом запровадження ефективної системи стратегічних комунікацій у діяльність органів сектору безпеки та оборони» [4].

Треба взяти до уваги зауваження Л. Чуприни щодо визначення терміна, де йдеться про скоординоване й належне використання комунікативних можливостей держави, «тобто держава не ставить за мету та не бере на себе зобов'язання координувати комунікативні можливості корпорацій чи інститутів громадянського суспільства». Як підкреслює Л. Чуприна, логічно «було б вести мову про скоординоване державою належне використання комунікативних можливостей українського суспільства», зокрема «інформаційно-аналітичного надбання бібліотек, оскільки, виходячи з основних функцій бібліотеки як соціального інституту, їхнє місце в системі визначається як суб'єкта соціальних комунікацій» [5].

Такої ж думки дотримується фахівець-практик зі стратегічних комунікацій О. Кушнір, яка під стратегічними комунікаціями вбачає «процес, стратегічну взаємодію і взаємовплив в інформаційному середовищі між окремими суб'єктами (державними чи визначеними для виконання державних цілей), що полягає у всебічному залученні можливостей

кожного окремого компонента стратегічної комунікації в комплексі або відокремлено, а також спрямовані на досягнення визначеної мети» [6].

Експерт зі стратегій розвитку ефективних комунікацій В. Ліпкан підкреслює, що головна та ключова засада комунікацій – це гарантування реалізації національних інтересів. Він пропонує перелік інформаційних сфер, що є змістовою складовою стратегічних комунікацій, у яких реалізується державна політика, сукупність дієвих заходів державних органів, законодавча регламентація:

- сфера інформаційної безпеки (державна політика інформаційної безпеки, політика безпеки інформації, політики та системи захисту інформації);

- сфера електронного урядування (питання електронного урядування, сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні);

- сфера розвитку інформаційного суспільства (національна інформаційна політика – пріоритетний напрям державної політики);

- сфера інформатизації (основоположні засади сукупності взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов щодо задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій);

- сфера захисту (інформаційних) прав і свобод людини та громадянина;

- сфера функціонування та розвитку медіа-простору тощо [7].

Можна констатувати, що стратегічні комунікації це цільові завдання щодо забезпечення національної безпеки України та реалізації державних інтересів, у тому числі в інформаційній сфері, до здійснення яких залучено як суб'єкти стратегічних комунікацій, так і суб'єкти з інших сфер діяльності.

Треба зауважити, що для виконання цих завдань необхідне вироблення інформаційних продуктів для прийняття оптимальних управлінських рішень, що базуються на наукових матеріалах, аналітичному узагальненні кваліфікованих висновків і прогнозів, а також мають правове, компетентне, несуперечливе обґрунтування саме на основі використання бібліотечно-інформаційного ресурсу [8].

Це також підкреслює у своїй праці Т. Гранчак, а також обґрунтовує роль інформаційно-аналітичних структур, у тому числі й бібліотечних, як суб'єктів національної інформаційної політики, наголошує на необхідності налагодження «між інформаційно-аналітичними структурами корпо-

ративної взаємодії як організаційно-технологічної основи для синергії інтелектуальних капіталів різних інформаційно-аналітичних служб і формування в підсумку потужної інтелектуальної платформи процесу ухвалення управлінських рішень, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики і вирішення питань національної безпеки, ефективної комунікації між державою та громадянським суспільством» [9].

Але використання бібліотечного потенціалу не береться до уваги в широкому обсязі, що призводить до неефективної реалізації їхньої складової як соціальних інституцій. На це звертає увагу Л. Чуприна, досліджуючи ці моменти та виходячи з досвіду співпраці аналітичних підрозділів НБУВ з органами державної влади. Подається пропозиція щодо залучення інформаційно-аналітичних служб до участі (як приклад: одним із завдань Міністерства інформаційної політики є забезпечення створення механізмів моніторингу відкритих джерел інформації для потреб стратегічних комунікацій, тому доцільно було б, як пропонує Л. Чуприна, залучити інформаційно-науковий потенціал бібліотек до розвитку цих системи) [5].

Як зазначають фахівці, інформаційно-аналітичні центри, на відміну від державних дослідних установ, є більш мобільнішими, оперативно реагують на суспільні процеси, тому можуть служити своєрідним «інтелектуальним мостом» між владою та суспільством, пропонуючи новачні рішення [9]. Ці погляди підтверджує у своїх працях також і О. Воскобойнікова-Гузєва, вказуючи на важливу роль взаємодії бібліотек із владою, установами, громадами – як чинника соціального партнерства. Вона підкреслює, що для забезпечення повного задоволення інформаційних, соціокультурних, освітніх потреб суспільства бібліотечне обслуговування має ґрунтуватися на основі врахування інтересів усіх верств населення, а також використання ефективних механізмів інформаційного обміну між владою та населенням шляхом реалізації спільних проєктів і заходів, таким чином беручи участь у формуванні загального інформаційного простору [10].

Як приклад варто згадати результат плідної партнерської роботи щодо схвалення Кабміном у 2016 р. своїм розпорядженням Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», над розробкою якої працювали такі науковці бібліотечної та соціально-комунікаційної сфер, як М. Бруй, О. Воскобойнікова-Гузєва, В. Пашкова, Я. Сошинська, І. Шевченко. У цьому ракурсі можна говорити про співпрацю владних структур з бібліотекою та участь її в правовому полі.

Як зазначено в Стратегії розвитку бібліотечної справи, пріоритетними напрямками для бібліотек у суспільних перетвореннях є консолідація суспільства, дотримання європейських цінностей, інтеграція у європейське співтовариство, підвищення якості життя, забезпечення прав і свобод людини на рівний доступ до інформації, знань та культурного надбання.

У цьому сенсі послуги, які надають бібліотеки, – вільний, безкоштовний доступ до інформації, знань – допомагають суспільству об'єднатися навколо принципів державного суверенітету й територіальної цілісності країни, непорушності кордонів і незалежності, безпеки та боротьби з тероризмом, що, у свою чергу, формує національну самосвідомість, патріотизм, приводить до відстоювання національних традицій, сприяє розвитку культури, державної мови, підтримці національно-етнічних спільнот.

Також до пріоритетних напрямів треба віднести розвиток ефективних комунікацій, реалізація яких передбачає створення системи внутрішньої та зовнішньої комунікації для розвитку партнерства, просування спільних цінностей і досягнення стратегічних результатів. Акцентується увага саме на необхідності налагодження ефективної комунікації між бібліотечною спільнотою та органами державної влади й місцевого самоврядування [11].

У цьому контексті участь бібліотек в інформаційному супроводі владних структур, що становить інфраструктуру електронного урядування, його накопичення, використання у їхній інформаційно-аналітичній діяльності, можна розглядати як суб'єкт стратегічних комунікацій. Оскільки бібліотеки, створюючи національний контент, виступають ще як і посередники між владою та суспільством, забезпечуючи доступ до об'єктивної інформації. Тобто функціонують як комунікаційний майданчик для суспільства, створюючи умови для участі громадян у політичних процесах, що впливає на стабільність країни в умовах інформаційних воєн. Таким чином бібліотеки забезпечують інтеграцію людини в соціальну комунікацію.

Практичне втілення вищесказаного підтверджується багаторічною діяльністю науково-дослідних підрозділів НБУВ: Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, Національної юридичної бібліотеки, Фонду Президентів України, орієнтованих безпосередньо на задоволення інформаційно-аналітичних запитів і потреб органів державної влади й місцевого самоврядування в отриманні своєчасної, повної та об'єктивної інформації для ведення ефективної управ-

лінської діяльності. Серед основних напрямів досліджень є особливості формування національного інформаційного простору, інформаційна правотворча діяльність, вивчення громадської думки про ефективність правотворення, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду функціонування інституту президентства й президентських структур, відображення їхньої діяльності в системі сучасних електронних комунікацій, шляхи впровадження електронних інформаційних технологій у бібліотечній сфері, удосконалення комунікації між громадянським суспільством і владними структурами тощо.

Аналізуючи неповний перелік інформаційно-аналітичних продуктів, які готує Служба інформаційно-аналітичного забезпечення, – «Україна: події, факти, коментарі», «Шляхи розвитку української науки», «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки», «Влада для громадян», «Громадська думка про правотворення», «Безпека підприємництва», «Україна у відгуках зарубіжної преси», «“Стратегія-2020”: практика суспільних перетворень», «“Стратегія-2020”: інформаційні технології в державному управлінні» – можна констатувати, що за допомогою цих інформаційних матеріалів здійснюється комунікативна взаємодія за такими векторами: влада – бібліотека – суспільство, громада; бібліотека – центральні органи влади; бібліотека – регіональні органи влади різних рівнів. І зворотний зв'язок: суспільство, громада – бібліотека – влада.

Таким чином, відбувається інформаційне посередництво між владними та регіональними установами, органами місцевого самоврядування. Регулярне інформаційно-аналітичне забезпечення відбувається за допомогою електронної розсилки. Загальна кількість електронних адрес на сьогодні становить 2 тис. 792, з них 1 тис. 573 належать центральним, регіональним державним органам різних рівнів. Отже, ще раз констатуємо, що така взаємодія, співпраця є своєрідним мостом між владою та суспільством.

Якщо говорити про комунікацію в соціальних медіа, то, за висновками В. Струнгар, посередництво бібліотек відбувається за такими основними векторами: бібліотека – користувач, бібліотека – бібліотека, користувач – користувач. Переваги соціальних мереж надають можливості не тільки інформування, звичного для статичних веб-сайтів, а й безперервної комунікації з користувачами, яка передбачає і зворотний зв'язок. На цьому етапі за допомогою анкетування, опитування, аналізу відгуків, пропозицій формується стабільний комунікативний діалог, де бібліотека виступає «партнером волонтерських ініціатив різного роду, співпрацює

з громадськими об'єднаннями, територіальними громадами», пропонуючи нові ідеї, новаційні рішення [12].

Сьогодні бібліотечні установи як сучасні інформаційні центри ефективно реалізують ще одну з найважливіших функцій стратегічних комунікацій – сприяють створенню позитивного образу України, поширенню знань у представників інших держав за допомогою комунікативних можливостей держави (публічної дипломатії, зв'язків з громадськістю). Так, у межах Х Львівського міжнародного бібліотечного форуму (вересень 2019 р.) відбувалися круглі столи на тему: «Бібліотека на підтримку реформ: кращі практики», де бібліотекарі, науковці та викладачі-учасники програм обміну обговорювали результати вивчення досвіду діяльності бібліотек у США: як книгозбірні сприяють економічному, соціальному та культурному розвитку громади й країни; студійні обговорення «Адвокація: бібліотека і місцеве самоврядування» [9].

Таким чином, можна констатувати, що бібліотека як суб'єкт соціальних комунікацій у процесі своєї інформаційної діяльності, створюючи умови для вільного доступу до інформаційно-знаннєвої, інтелектуальної, об'єктивної інформації, виступає ще і як суб'єкт стратегічних комунікацій, посередник між владою та суспільством, що впливає на поінформованість громадян, що, у свою чергу, формує національну самосвідомість, дотримання принципів державного суверенітету й територіальної цілісності.

Список використаних джерел

1. *Горовий В. М.* Сучасна інформатизація: розвиток технологій наукової бібліотеки [Електронний ресурс] / В. М. Горовий // Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського : веб-сайт. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3387:suchasna-informatizatsiya-rozvitok-tehnologij-naukovoji-biblioteki&catid=168:do-100-richchya-natsionalnoji-biblioteki-imeni-v-i-vernadsckogo&Itemid=515. – Назва з екрана.

2. *Сивак Т.* Аналіз передумов становлення системи стратегічних комунікацій у управлінні [Електронний ресурс] / Т. Сивак // Stratcom. Стратег. комунікації. – 2017. – 24.01. – Режим доступу: <http://stratcom.co.ua/analiz-peredumov-stanovlennya-sistemi-strategichnih-komunikatsij-v-derzhavnomu-upravlinni>. – Назва з екрана.

3. Strategic communication [Electronic resource] // Wikipedia. – Mode of access: https://en.wikipedia.org/wiki/Strategic_communication. – Title from the screen.

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : Указ Президента України № 555/2015 [Електронний ресурс] // Офіц. інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>. – Назва з екрана.

5. *Чуприна Л.* Аналітичні підрозділи бібліотеки в системі стратегічних комунікацій / Л. Чуприна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 48. – С. 193–200.

6. *Кушнір О. В.* Поняття та сутність стратегічних комунікацій у сучасному українському державотворенні [Електронний ресурс] / О. В. Кушнір // Stratcom. Стратег. комунікації. – 2016. – 3.04. – Режим доступу: <http://stratcom.co.ua/ponyattya-ta-sutnist-strategichnih-komunikatsiyi-u-suchasnomu-ukrayinskomu-derzhavotvorenni>. – Назва з екрана.

7. *Ліпкан В. А.* Експертний висновок на проєкт Стратегії розвитку ефективних комунікацій у ЗСУ [Електронний ресурс] / В. А. Ліпкан // Goal. Глоб. орг. союзн. лідерства. – 2015. – Режим доступу: <http://goal-int.org/ekspertnij-visnovok-na-proekt-strategii-rozvitku-efektivnih-komunikacij-u-zsu>. – Назва з екрана.

8. *Симоненко О.* Бібліотечно-інформаційний ресурс як складник системи прийняття управлінських рішень політичними лідерами [Електронний ресурс] / О. Симоненко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 48. – С. 331–340. – Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3495:biibliotечно-informatsijnij-resurs-yak-skladnik-sistemi-prijnyattya-upravlinskikh-rishen-politichnimi-liderami&catid=81:statti&Itemid=415. – Назва з екрана.

9. *Гранчак Т.* Інформаційно-аналітичні структури як суб'єкти національної інформаційної політики [Електронний ресурс] / Т. Гранчак // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2016. – Вип. 43. – С. 24–46. – Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3146:informat-sijno-analitichni-strukturi-yak-sub-ekti-natsionalnoji-informatsijnoji-politiki&catid=81&Itemid=415. – Назва з екрана.

10. *Воскобойнікова-Гузєва О. В.* Соціальне партнерство як чинник розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України [Електронний ресурс] / О. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 3–7. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2014_4_3. – Назва з екрана.

11. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>. – Назва з екрана.

12. *Струнгар В.* Інформаційно-комунікаційна модель бібліотечного представництва в соціальних медіа [Електронний ресурс] / В. Струнгар // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2018. – Вип. 49. – С. 248–257. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/naukprazi/49.pdf>. – Назва з екрана.

13. *Желай О.* Організація бібліотечного моніторингу негативних інформаційних впливів на інформаційний простір України [Електронний ресурс] / О. Желай // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – 2014. – Вип. 39. – С. 230–243. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prnbuimviv_2014_39_21. – Назва з екрана.

14. *Желай О.* Нові напрями бібліотечної роботи з допомоги внутрішньо переміщеним особам: теоретичні, методичні та прикладні аспекти [Електронний ресурс] / О. Желай // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 46. – С. 292–312. – Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3121:novi-napryami-bibliotechnoji-roboti-z-dopomogi-vnutrishno-peremishchenim-osobam-teoretichni-metodichni-ta-prikladni-aspekti&catid=81:statiti&Itemid=415. – Назва з екрана.

References

1. Horovyi, V. Suchasna informatyzatsiia: rozvytok tekhnolohii naukovoï biblioteky [Modern informatization: development of scientific library technologies]. Retrieved from http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3387:suchasna-informatizatsiya-rozvytok-tekhnologij-naukovoï-biblioteki&catid=168:do-100-richchya-natsionalnoï-biblioteki-imeni-v-i-vernadskogo&Itemid=515 [in Ukrainian].

2. Syvak, T. (2017). Analiz peredumov stanovlennia systemy stratehichnykh komunikatsii u upravlinni [Analysis of preconditions for development of strategic communications in management]. *Stratcom. Strategicheskie kommu-*

nikatcii – *Stratcom. Strategic Communications*. (24.01.2017). Retrieved from <http://stratcom.co.ua/analiz-peredumov-stanovlennya-sistemi-strategichnih-komunikatsij-v-derzhavnomu-upravlinni> [in Ukrainian].

3. Wikipedia: Strategic communication. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Strategic_communication [in Ukrainian].

4. Ukaz Prezydenta Ukrainy No. 555/2015 «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 2 veresnia 2015 roku «Pro novu redaktsiiu Voiennoi doktryny Ukrainy» [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of September 2, 2015 «On the new version of the Military Doctrine of Ukraine»]. *Ofitsiine internet-predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy – Official Representative Internet-Office of President of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015> [in Ukrainian].

5. Chupryna, L. (2017). Analytychni pidrozdily biblioteky v systemi stratehichnykh komunikatsii [Analytical Departments of the Library in the System of Strategic Communications]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 48, p. 193–200. Kyiv [in Ukrainian].

6. Kushnir, O. (2016). Poniattia ta sutnist stratehichnykh komunikatsii u suchasnomu ukrainskomu derzhavotvorenni [The concept and essence of strategic communications in modern Ukrainian state-making]. *Stratcom. Strategicheskie komunikatsii – Stratcom. Strategic communications*. (3.04.2016). Retrieved from <http://stratcom.co.ua/ponyattya-ta-sutnist-strategichnih-komunikatsiyi-u-suchasnomu-ukrayinskomu-derzhavotvorenni> [in Ukrainian].

7. Lipkan, V. A. (2015). Ekspertnyi vysnovok na proekt Stratehii rozvytku efektyvnykh komunikatsii u ZSU [Expert opinion on the draft of Strategy for the development of effective communications in the Armed Forces]. *Goal. Hlobalna orhanizatsiia soiuznytskoho liderstva – Goal. Global Organization of Interallied Leadership*. Retrieved from <http://goal-int.org/ekspertnij-visnovok-na-proekt-strategii-rozvitku-efektivnix-komunikacij-u-zsu> [in Ukrainian].

8. Symonenko, O. (2017). Bibliotechno-informatsiinyi resurs yak skladnyk systemy pryiniattia upravlinskykh rishen politychnymy lideramy [Library-informative resource as constituent of the system of acceptance of administrative decisions by political leaders]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 48, p. 331–340. Retrieved from http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3495:bibliotechno-informatsijnij-resurs-yak-skladnik-sistemi-prijnyattya-upravlinskikh-rishen-politichnimi-liderami&catid=81:statti&Itemid=415. Kyiv [in Ukrainian].

9. Hrachak, T. (2016). Informatsiino-analitychni struktury yak subiekty natsionalnoi informatsiinoi polityky [Information-analytical structures as subjects of national information policy]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 43, p. 24–46. Kyiv. <https://doi.org/10.15407/np.43.024> [in Ukrainian].

10. Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2014). Sotsialne partnerstvo yak chynnyk rozvytku bibliotechno-informatsiinoi sfery Ukrainy [Social partnership as a factor in the development of library-information sphere of Ukraine]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Journal*, no. 4, p. 3–7. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2014_4_3 [in Ukrainian].

11. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 bereznia 2016 r. No. 219-r «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku bibliotechnoi spravy na period do 2025 roku «Iakisni zminy bibliotek dlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy» [Order of Cabinet of Ministers of Ukraine from March, 23 in 2016 No. 219-p «About approval of Strategy of development of library business on a period 2025 to the «Quality changes of libraries for providing of sustainable development of Ukraine»]. *Verkhovna Rada Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80> [in Ukrainian].

12. Strunhar, V. (2018). Informatsiino-komunikatsiina model bibliotechnoho predstavnytstva v sotsialnykh media [Information and communication model of library representation in social media]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 49, pp. 248–257. Retrieved from <http://nbuviap.gov.ua/images/naukprazi/49.pdf>. Kyiv [in Ukrainian].

13. Zhelai, O. (2014). Orhanizatsiia bibliotechnoho monitorynhu nehatyvnykh informatsiinykh vplyviv na informatsiinyi prostir Ukrainy [Organization of library monitoring of negative information influences on the information space of Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 39, p. 230–243. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2014_39_21. Kyiv [in Ukrainian].

14. Zhelai, O. (2017). Novi napriamy bibliotechnoi roboty z dopomohy vnutrishno peremishchenym osobam: teoretychni, metodychni ta prykladni aspekty. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, p. 292–312. Kyiv. <https://doi.org/10.15407/np.46.292> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.08.2019.

Nataliia Aksonova,

Junior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Kyiv, Ukraine

ORCID: 0000-0001-5041-9086

Information and Communication Activities of Libraries as a Subject of Strategic Communications in Meeting State and Public Requests

The article presents the definition of strategic communications, a list of information spheres, which is a substantive component of strategic communications in which state policy is implemented.

The participation of libraries in social transformation and the protection of human rights and freedoms is emphasized. It helps to promote the consolidation of society, the respect for european values, the integration into the european community, which contributes to improving the quality of life through equal and free access to information, knowledge and cultural heritage of libraries.

It also draws attention to the fact that the services provided by libraries help society to unite around the principles of state sovereignty and territorial integrity of the country, inviolability of borders and independence, in turn, it shapes national identity, patriotism, upholding national traditions, development of culture, state development, support for ethnic communities.

It is concluded that the library belongs to the strategic communication system and its subject acts as an information support between the state structures and the society, thus creating conditions for social communication and participation of citizens in different state processes.

Therefore, one of the priority directions for the development of partnerships between subjects is to establish effective communication between the library community, state structures and local self-government for the sake of common values and to achieve strategic results.

Keywords: library, information sphere, information-communication space, information-analytical structures, V.Vernadsky National Library of Ukraine, strategic communications, subject.